

10 års-jubileum
1999-2009

aspdamm
SKOLAN

Aspdammskolan 10 år – 1999-2009

För tio år sedan var kunskapen om människor med neuropsykiatriska diagnoser (NPF) så eftersatt i samhället att Riksförbundet Attention bildades. Irene Thunberg hade långt tidigare tröttnat på att inte få rätt stöd för sin son i skolan och den 7 januari 1999 startade hon en egen friskola i Kärrtorp för barn med NPF diagnoser, Aspdammskolan.

Grundtanken med skolan var en skola för elever som behöver undervisning i liten grupp, lugn miljö och mycket uppmuntran. Skolans pedagogik skulle bygga på en utpräglad tydlighet och specialutbildade lärare med erfarenhet – och så blev det. Skolan flyttade 2003 till större och bättre anpassade lokaler i Bagarmossen. Idag har skolan drivits i drygt tio år och ett femtiotal elever har gått ut grundskolan med godkända betyg.

Efter att ha drivit skolan i tio år har Irene Thunberg gått vidare med annan verksamhet och skolan drivs idag av Aprendere skolor.

Varför namnet Aspdammskolan?

”Det var några föräldrar som kom på namnet Aspdammskolan. Aspen är ett träd som är känsligt för vinden och som darrar vid minsta vindpust och trivs vid dammar. Asp är också början på Aspergers och dam är början på Damp. Då blev det Aspdammskolan.”

Irene Thunberg

Irene Thunberg – skolans grundare

Reportrar: Anton och Sofia (elever på skolan)

Varför startade du skolan?

Jag har en pojke som heter Oscar som har både Aspergers syndrom och ADHD och det fungerade inte i hans tidigare skolor. Antingen fick han gå i en skola för elever med bara Aspergers syndrom eller en skola för elever med ADHD.

Gick dina barn här?

Min stora pojke som är 23 år idag gick på skolan. Han är väldigt stolt över att ha en mamma som startade en skola för honom.

Vad tycker du bäst om med skolan?

Att det finns en skola för den här gruppen elever där de kan må bra och får det dem behöver.

Hur lång tid var du ägare till skolan?

Tio år.

Undervisade du i skolan?

Nej, jag har aldrig varit lärare. Jag tycker att det är jätte viktigt att man måste vara utbildad lärare. Jag gjorde andra saker, anställde lärare, svarade i telefon, hade kontakt med kommunerna, betalade räkningar, köpte in saker, osv.

Hur var det att ta hand om skolan?

De första åren var jättejobbiga, jag jobbade hur mycket som helst, men det har alltid varit roligt. Att starta en skola innebär att allt ska göras från början, nya elever, nya lärare, nya lokaler. Men att se

Irene och Oscar när skolan startades 1999.

elever som får det bra till slut gör att jag har fått tillbaks massor i deras glädje.

Varför sålde du skolan?

Jag tyckte jag behövde göra något nytt.

Vad gör du nu?

Nu har jag startat ett företag som är ute på skolor för att utbilda lärare.

Hur känns det att komma tillbaka?

Känns bra och hemtamt, allt ser ut som förut. ■

Mats – tidigare elev:

”Idag har jag tre jobb”

Reportrar: Anton, Cecilia, Daniel och Sofia (elever på skolan)

Hur gammal är du?

Jag är 24 år.

Hur var det att gå här?

Lugnt och skönt och inte så stora klasser. När jag gick i sjuan i en vanlig skola ville jag inte gå upp på morgonen. Men när jag bytte till Aspdammskolan sken jag som en sol på morgonen.

Rekommenderar du andra att börja här?

Ja, det gör jag verkligen, det borde finnas fler såna här skolor.

Vilken diagnos har du?

Damp.

Vilka svårigheter hade du?

Svår fråga, fick helt enkelt hjälp med det jag behövde. Jag var känslig för stökighet, men det konstiga var att senare klarade jag av det. Det var lätt att hitta överallt, när jag gick i sjuan på en annan skola gick jag nästan vilse.

Hur var lärarna?

Under två år hade jag tre lärare här och om jag ska vara ärlig så var Margaretha (nuvarande rektorn) den bästa lärare jag haft. Hon var en lärare som förstod och hjälpte mig på rätt sätt.

Hur hittade du till skolan?

Mina föräldrar lyssnade på en föreläsning som Irene Thunberg höll och fick då kontakt.

Hur känner du att du har utvecklats från då till nu?

När jag började plugga till undersköterska tänkte jag att ”stor klass igen – det här kommer aldrig gå!”. Jag fick även valet att plugga på halvfart eller gå i liten grupp, men jag valde ändå att försöka gå i en vanlig stor klass och det gick jättebra.

Har du körkort?

Ja, jag har körkort för bil och håller på att ta MC-kort.

Har du barn?

Nej

Lever du med någon?

Inte just nu.

Har du några fritidsintressen?

Tycker om att gå långt, går ungefär en mil/dag. Tränar på gym och tycker om ridning.

Vad ville du bli när du var liten?

När jag gick i åttan sa jag till min lärare att jag ville praktisera i två veckor. Efter de två veckorna visste jag att jag ville jobba inom vården.

Vad jobbar du med idag?

Jag har utbildat mig till undersköterska och har tre jobb. Ett inom äldre vården på sjukhus, ett som personlig assistent och ett jobb på ett gruppböende. Mitt mål är att utbilda mig till sjuksköterska. ■

Diagnoserna på skolan

ADHD, ADD (* Damp) Aspergers syndrom, Dyslexi, Tourettes syndrom m.fl.

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF, är ett samlingsnamn för diagnoserna ADHD, ADD (Damp) Aspergers syndrom, Dyslexi, Tourettes syndrom (TS) och Tvångssyndrom (OCD) m.fl. Diagnoserna är närbesläktade med varandra och det är vanligt att en person har flera diagnoser. Nedsättningarna orsakas av en annorlunda utveckling av vissa av hjärnans funktioner. Personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har ofta svårigheter med:

- ▶ Uppmärksamhet
- ▶ Impulskontroll
- ▶ Aktivitetsnivå
- ▶ Samspelet med andra människor
- ▶ Inläring och minne
- ▶ Att uttrycka sig i tal och skrift
- ▶ Motoriken
- ▶ Annorlunda perception (lukt, smak, hörsel, syn och känsel)
- ▶ Tics och tvångshandlingar (Tourettes)

Dessa svårigheter kan man ha i större eller mindre grad. Men det är när svårigheterna är så stora att de tydligt påverkar en persons utveckling och möjligheter att fungera som det blir ett funktionshinder. Men med rätt stöd, strategier och hjälpmedel så kan dessa svårigheter minskas. Det finns även tillgångar förenade med diagnoserna. ■

Vanliga tillgångar vid

ADHD:

- Stor kreativitet
- Mycket energi
- Nyttänkande

Vanliga tillgångar vid

Aspergers syndrom:

- Sinne för detaljer
- Har ofta specialintressen och djupare faktakunskaper inom ett specifikt område
- Normal till mycket hög intelligens
- Noggrann och punktlig
- Bra långtidsminne

Några kända dyslektiker:

- Kung Carl XVI Gustaf
- Bill Clinton (tid. president i USA)
- Steven Spielberg (filmregissör)

Personer som antas ha haft TS:

- Kejsar Claudius
- Mozart
- Napoleon

Känd person med ADHD:

Michael Phelps (simmare) fick diagnosen ADHD när han var 9 år. Hans mamma tog honom på simträning där han fick stor nytta av sin energi. År 2008 tog han 8 OS guld i simning!

Andra som antas ha/hade ADHD:

Tom Cruise (Skådespelare)
John F. Kennedy (tid. president)
Walt Disney

Känd person med Aspergers syndrom:

Japanen Satoshi Tajiri (Pokemons skapare) Tajiris största intresse som liten var att gå i timtals i det japanska landskapet för att hitta och samla insekter.

Andra som antas ha/hade Aspergers syndrom:

- Albert Einstein (vetenskapsman)
- Michael Jackson (artist)
- Bill Gates (Microsofts grundare)

Vad tycker eleverna på skolan idag?

Aspdammskolans elevredaktion sammanställde en anonym enkät för att ta reda på vad eleverna tycker och tänker. Av skolans 10 elever svarade 8 elever, varav 5 elever är pojkar och 3 elever är flickor. Åldern varierar mellan 11 – 15 år.

På frågan "Hur många skolor har du gått i?" var genomsnittet 3 skolor.

På frågan "Har du varit mobbad" svarade 6 elever ja, en elev ibland, och en elev svarade nej.

På frågan "Vilka hjälpmedel fick du i din tidigare skola?" svarade eleverna:

- ✗ Dåligt, fick bara tjafs.
- ✗ Ja.
- ✗ Vet ej.
- ✗ Ingenting bara en dator.
- ✗ Ingenting alls, dom lärde mig inte gångertabellen eller engelska.
- ✗ Nästan inget.
- ✗ Inget.

På frågan "Vilken/vilka hjälpmedel får du på Aspdammskolan?" svarade eleverna:

- ✗ Nästan allt jag behöver.
- ✗ Lärarna.
- ✗ Allt. Tack vare Aspdammskolan har jag kunnat lära mig läsa och skriva.
- ✗ Kan inte riktigt säga det har inte gått här så länge.
- ✗ Vet ej.
- ✗ Vet inte.
- ✗ Jag känner att jag inte behöver hjälp.
- ✗ Jag vet inte.

På frågan "Vad är bäst med Aspdammskolan?" svarade eleverna:

- ✗ Att någon lyssnar på mig.
- ✗ Jag är nästan ny här men en vanlig skola är skitdålig och Aspdammskolan är bra.
- ✗ Att alla lärare på Aspdammskolan tar sitt jobb på allvar och utan dom hade jag nog aldrig klarat det. Jag älskar mina lärare och dom förtjänar verkligen det bästa.
- ✗ Att alla är snälla och omtänksamma.
- ✗ Den är enkel.
- ✗ Jag vet inte.
- ✗ Den suger.
- ✗ Trevligare.

På frågan "Vad är sämst med Aspdammskolan?" svarade eleverna:

- ✗ Vet inte kommer inte på nåt.
- ✗ Mycket förändringar, någon enstaka mobbare.
- ✗ Ingenting.
- ✗ Inget.
- ✗ Jag vet inte.
- ✗ Den suger mer.

På frågan "Vad gör du om tio år?" svarade eleverna:

- ✗ Hoppas jag är läkare eller pluggar till det i alla fall.
- ✗ Är med djur hoppas jag.
- ✗ Förhoppningsvis har jag ett roligt arbete
- ✗ Jag får väl hoppas på att jag har ett bra jobb, en underbar man och barn och att allt kommer att gå bra.
- ✗ Då är jag hemma och kanske skaffat bil.
- ✗ Vet inte.
- ✗ Inte vet jag.
- ✗ Jag vet inte, lever i nuet.

Margaretha – rektor på skolan:

”De flesta eleverna börjar gymnasiet”

Reportrar: Anton, Daniel och Sofia (elever på skolan)

Vad är det bästa med att vara rektor?

Det bästa är att man kan vara med och påverka. Jag tycker egentligen bäst om att jobba med eleverna.

Vad är sämst?

Det administrativa arbetet är lite tråkigt.

Vad tittar du på när du anställer lärare?

Helst önskar jag att det ska vara lärare med specialutbildning och erfarenhet av elever

med speciella behov. Det måste vara en lärare som är tydlig och vänlig men bestämd. Det kan vara svårt att förstå den speciella strukturen vi har här så det behöver vara en person som tycker om struktur.

Hur känns det när eleverna går ut nian?

Ja, det är riktigt roligt men också lite sorgligt. Det är vanligt att gamla elever hör av sig igen, och ofta är det de elever som det varit jobbigast med. De flesta av eleverna som går ut börjar gymnasium och det är ett bra kvitto för skolan. ■

Margaretha Lerheim, rektor på skolan sedan nio år.

Hur länge har du jobbat på Aspdammskolan?

Nu är jag inne på det nionde året.

Varför blev du lärare?

Jag älskade skolan när jag var liten och bestämde mig ganska tidigt för att bli lärare. Först utbildade jag mig till speciallärare och jobbade som det i många år. Sen har jag också gått en rektorsutbildning för 15 år sedan och har nu jobbat som lärare och rektor i snart 40 år.

Pedagogiken på Aspdammskolan

På Aspdammskolan läggs fokus på den enskilda elevens behov. I början av terminen görs därför en diagnos för att kartlägga på vilken kunskapsnivå eleven befinner sig, vilka hans/hennes starka respektive svaga sidor är och vad han eller hon behöver förbättra. Genom samtal med föräldrarna och eleven tas tidigare erfarenheter tillvara.

En individuell utvecklingsplan görs upp för varje elev tillsammans med föräldrarna och eleven. Målen är konkreta och mätbara.

Inför varje dag har varje elev en individuell planering att följa. Det innebär att två elever i samma årskurs kan arbeta med helt olika saker inom samma ämne, beroende på varierande behov och olika kunskapsnivå. Målet för vår undervisning är att varje elev ska nå en kunskapsnivå så att han eller hon kan gå vidare till gymnasieskolan.

Eleverna ska lyckas

Skolans uppgift är att motivera och engagera eleverna, skapa trygghet, se elevernas resurser och hjälpa till att bygga upp deras självförtroende. Lärarna lägger stor vikt vid att hitta det/de inlärningssätt som passar varje elev bäst. Vissa elever lär sig lättast genom att läsa, andra genom att lyssna och åter andra genom att skriva.

För att eleverna ska känna att de lyckas arbetar man på skolan framför allt med kortsiktiga mål i det dagliga skolarbetet. Eleverna får mycket uppmuntran. Lärarna arbetar också med motivations- och stimulanshöjande aktiviteter i form av bonusar. Detta sprorar eleverna.

Nära och tätt samarbete med föräldrar

Nära samarbete och engagerade föräldrar är en förutsättning för att eleverna ska lyckas. Skolans personal behöver så mycket information som möjligt kring det som gäller varje enskild elev. ■

aspdamm SKOLAN

- en skola inom Aprendre skolor

Idag drivs Aspdammskolan av Aprendre skolor. Namnet Aprendre skolor är inspirerat från latinet och de romanska språken och betyder lära sig, erfara, inse, uppnå, förvärva, undervisa, etc. Företagets vision är att samla ett antal profilskolor med olika inriktning men som har den gemensamma nämnaren; mindre verksamheter med individuellt anpassad undervisning.

För mer information: www.aprendereskolor.se

Rektor: Margaretha Lerheim

Box 4023 1128 04 Bagarmossen | Besöksadress: Byälsvägen 30

Tel: 08-39 49 01 | Mobil: 0730-700 861 | Fax: 08-39 20 71

margaretha.lerheim@aspdammskolan.se | www.aspdammskolan.se